

BİSİKLETÇİLER İLE ERKEK HALKOYUNCULARIN BAZI KİŞİLİK (PSİKOLOJİK) ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

İsmail KAYA

Kastamonu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kastamonu.

Özet

Bu araştırmada, bisikletçiler ile halkoyuncuların kişilik özelliklerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu çalışmaya 18 halkoyuncu, 20 bisikletçi olmak üzere toplam 38 sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Kendine güven-teslimcilik, saldırganlık-uysallık, riske girme-ihtiyatlı olma, başarı tutkusu-tutkusuzluk gibi kişilik özelliklerini belirleyen boyutlar seçilmiştir. İstatistiksel analizler (t-testi hesaplamaları) SPSS paket programı ile hesaplanmıştır. Sonuçların anlamlılık dereceleri de ($P>0.05$) seviyesinde kabul edilmiştir. Halkoyuncuların %55, 6'ı lise, %44, 4'u, bisikletçilerin ise %60'inin lise, %40'inin üniversite eğitimi seviyesinde oldukları gözlenmiştir. Araştırmaya katılan her iki grubun puan ortalamaları kişilik özelliklerini belirleyen boyutlardan teslimcilik, ihtiyatlı olma, başarı tutkusu boyutunda bulunmuştur. İki grubun puan ortalamaları arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Kişilik özelliklerini belirleyen saldırganlık-uysallık boyutuna ait puan ortalamalarında ise halkoyuncuların uysallık, bisikletçilerin saldırganlık boyutunda oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Spor, Halkoyunları, Bisiklet, Kişilik, Davranış.

COMPARISON OF SOME PERSONAL CHARACTERISTICS OF BICYCLIST AND MEN FOLK DANCERS

Abstract

Purpose of this investigation was to compare personal characteristics of bicyclist and folk dancers. 38 volunteer sportsman, 18 volunteer dancers and 20 volunteer bicyclists participated to this study. Some aspects such as self confidence-representation, aggressiveness-conciliatory, risk taking-cautiousness, succession-unable were selected which effect the personal characteristics. Statistics analysis was calculated with the program SPSS. Degree of meaning of the results was accepted in the level of ($P > 0.05$). % 55.6 of the dancersene from high school and % 44.4 of the dancers from university. % 60 of the bicyclist in the investigation had graduated from a high school and % 40 of the bicyclist from a university. It has been found the difference between average points of represent active range, cautious range, success range which characteristics of two groups participated in this research has not been found considerable from statistical points of view($P>0.05$). The points average of folk dancers fall in to the conciliatory range and bicyclist fall in to aggressiveness.

Keywords: Sports, folk dance, bicyclist Personality, Behaviour.

Giriş ve Amaç

Beden eğitimi ve spor, tarih boyunca insanın insanla, tabiat varlıklarıyla ve kendisiyle mücadeleleri sonucunda belirginleşmeye başlayan bir olgu olarak ortaya çıkmıştır. Spor, mücadele fikrinin uygulamaya geçmesi sonucu, fiziksel bir aktivite niteliğinde başlangıç halinde dinsel bir kurumun yansıması olarak doğmuş, takiben toplumsal yapının ve değerlerin belirlemeleriyle spor kültürü ve en nihayetinde de kültürel yapının şekillendirdiği bir spor anlayışı olmuştur. Zaman içinde, toplumların sosyal yönleriyle gelişmeleri, toplumlar arası rekabet ve çekişmenin artması ve yayılması sonucu, spor kültürel bir boyutun unsuru olarak algılanmıştır. Bu kültürel olgu beden eğitimi ve vücut kültürü açısından da toplum birimleri içerisinde yaygınlık göstermiştir. Tabii ki, bir ulusun beden kültürü anlayışı ve değerlendirışı büyük bir önem taşır¹².

İnsanoğlunun varlığını sürdürebilmesinde en önemli etken, doğa ile savaşımında doğaya yenik düşmemesi özelliğidir. Bu süreç içinde, kendi gücünü fark etmesi, bunun sonucunda kendisine kazandırdığı maddi ve manevi kültür değerleri, belli bir birikimi oluşturmaktadır. İşte bu birikim uygarlık tarihimizi teşkil etmektedir⁷.

İnsanlık tarihi, ezelden ebede kadar milletlerin varolma mücadelesinin serüvenleri ile dolacaktır. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonrada; hürriyet ve bağımsızlık mücadelesinde başarılı çıkan milletler; hiç şüphesiz yüksek kültür seviyesini yakalamış milletlerdir¹⁹.

Ulusların kültürel özelliğini oluşturan öğeler arasında, oyun ve müzik; toplum hayatının her aşamasında yer alan sanat türleri içinde, oluşum ve anlatım zenginliği bakımından, en eski ve renkli olan bir kaynaşma aracı olmuştur. Tarihi boyunca önemini korumuş ve günümüzde de korumaya devam etmektedir⁸.

Bir ülkenin bir yöre halkının, bir etnik grubun yaşamının bütününe kapsayan ve temelinde o halkı oluşturan insanların ortak ve yaygın davranış kalıplarını, yaşama biçimini, belirli olaylar ve durumlar karşısındaki tavrını, çevresini ve dünyayı algılayışını açıklamada; geleneksel ve törensel yaşamı düzenleyen, zenginleştiren, renklendiren bir dizi beceriyi, beğeniyi, yaratıyı, töreyi, kurumu, kurumlaşmayı göz önüne sermede; bir ucuyla geçmişe, bir ucuyla zamanımıza uzanan gelenekler, görenekler, adetler zincirini belirlemede; halk kültürünün atar damarlarını yakalayarak bunların özgün ve çağdaş yaratmalar çıkarmada halkbiliminin rolü ve önemi birinci derecedir¹³.

Bisiklet sporunda, diğer spor branşlarının çoğunda olduğu gibi antrenman ve müsabakalar çok erken yaşlarda başlamaktadır. 21-24 yaşları arasında ise sporcular performanslarını en üst düzeye çıkarmaktadırlar¹⁷.

Bu araştırmanın amacı bisiklet takımlarında ve halkoyunları ekiplerinde yarışan sporcuların bazı psikolojik özelliklerini araştırmak ve elde edilen bulguları, mevcut bilgilerin ışığı altında irdeleyerek literatüre katkıda bulunmaktır.

Kişilik Gelişimi

Her birey bir kişilik sahibidir. Bireyin kişiliği onun doğuştan getirdiği özelliklere, sahip bulunduğu biyolojik ve fizik yapı özelliklerine, içinde yetiştiği sosyal grup özelliklerine, bu sosyal grubun kendisine kazandırdığı davranışlara dayanır. İşte bireyde ki bütün bu (biyolojik, kalıtsal, fizik, psikolojik) nitelikteki özelliklerin ahenkli ve organik bütünlüğüne bireyin kişiliği deriz. Şu halde kişilik; birey davranışlarının, gözlenmiş olduğu şekilde meydana gelmesini etkileyen etmenlerin bütünlüğüdür¹⁴.

“Kişilik, bireyin kendisine özgü olan, tek tek vasıfları toplayan, ruhsal bir bütünlüktür.” Bu bütünün içine, bireyin vücut yapısı, genel fizik görünümü, zekası, yetenekleri, heyecanı tepkileri, duyguları, ilgileri ve genel kültürü girer. Bütün bu öğeler, birlikte ve bir bütün olarak, bireyin yaşadığı ortamda ve o ortamın sahip olduğu kendi özelliklerine bağlı olarak bir izlenim bırakır ve bireyin kişiliğini, sahip olduğu bu özellikler değil, bu özelliklerin, bireyin içinde yaşadığı ortamda bıraktığı izlenim belirler. Bunun en belirgin kanıtı aynı bireyin, çeşitli toplumlarda, aynı toplumun çeşitli kesimlerinde ve aynı kesimin çeşitli bireylerinde birbirlerinden farklı, hatta çelişkili şekilde, algılanması, yargılanması ve değerlendirilmesidir. Aynı birey, değişik kişiler tarafından birbirine zıt duygular ile karşılanabilir. Çünkü, bir kişiliğin belirlenmesinde yalnız o bireyin taşıdığı kişilik özellikleri değil, aynı zamanda, iletişim ve etkileşim içinde olduğu diğer bireyin taşıdığı kişilik özellikleri de etkilidir⁵.

Gençlerin sağlam bir kişilik kazanabilmeleri için, aile, sevgi ve desteği kadar, “bağımsızlıklarına” hazırlanmaları da çok önemlidir. Bir, bir buçuk yaşlarına kadar ailenin çocuğa düşkünlüğü ne kadar önemli ise çocukların bu yaşlardan sonra yavaş yavaş aileden ayrılmaya ve aile bireylerinden bağımsız davranma bilmeye alıştırmaları da o kadar gereklidir⁶.

Gençlerin kişilikleri veraseten getirdikleri birtakım potansiyel vasıfları ihtiva etmekle birlikte çevreden aldığı şekilde gelişmekte, bütünleşmektedir. Gençte veya kişide istenen ahlaki davranışların ve karakterlerin yerleşik hale gelmesi şahsiyet eğitiminin gagesidir. Fakat gençlerin kişilik özelliklerine göre farklı vasıflar arz eden vasıflar karakter terbiyesinde kişilik özellikleri kabiliyet ve yönelişleri dikkate alınmaz. Bütün kişileri aynı kabul etme yanlışlığına düşülürse muayyen eğitimin verilmesi güçlükleri ve problemleri yanında ahlaki karakter eğitimin de arzu edilen uygun davranışların gelişmesine ve otonom ahlaka ulaşamaz¹.

Halk biliminin ürünlerinden olan halk oyunları, bir eğlence aracı olmaktan öte, Türk Kültürü ve sanatı'nın soyluluğunu ortaya koyacak ve eğitim kavrayışımızın gelişmesine neden olabilecek çalışmalara gerek duymaktadır. Halk oyunlarımız, savaş ve kahramanlık olayını, kıtlık, bereket, afet, aşk ile sevgiyi anlatan ve canlandıran birer tarihi belge niteliğindedir. Kültürde oyun unsuru söz konusu olduğunda, uygar yaşantının çeşitli aktivitelerde, çeşitli hareketlerde oyuna önemli bir yer ayrıldığı, insanların oyunu yalnızca bir tepki ya da içgüdü olarak oynadığı değil, kökünde; oyundan kültüre bir dönüşüm olduğu söylenmek istenmektedir⁸.

Kaygı (anxiety) ile sportif performans arasındaki ilişkiyi araştırmak spor bilimleri alanında çalışanların yıllardan beri ilgisini çekmektedir. Araştırmacıların ilgi odağı olan kaygı, tüm insanlar için geçerli olan bir kişilik özelliğidir. Kaygı, psikolojik, fizyolojik ve davranışsal tepkilerden veya olaylardan oluşan çok yönlü bir özelliktir².

Bir yarışma ve gösteri sporu olan halkoyunlarının en belirgin özelliği, stres, heyecan ve korkunun sunum esnasında açıkça ortaya çıkmasıdır. Bu durum, bisiklet ve halkoyunları yarışmalarında kaygı (anxiety) faktörünün önemini çok ilginç hale getirir.

Kişilik Özellikleri

Kişilik özelliklerini belirlerken yumuşak başlılığın karşıtı olan dik başlılık yedi bölüme ayrılmıştır. Bu özellikler, saldırganlık, kendine güvenme, başarı tutkusu, çıkarıcılık, heyecan aramak, uzlaşmazlık ve erkeksilik. Bu kişilik özelliklerinden dört tanesi araştırmada kullanılmıştır. Diğer kişilik özellikleri araştırma dışında bırakılmıştır⁹.

Saldırganlık – Uysallık

Saldırganlık (Agressiveness) : Öfke nöbetlerine kapılma, dövüşme, şiddetli tartışma ve alay edici davranışlar yoluyla öfkelerini doğrudan ya da dolaylı olarak dışa vururlar. Kimden gelirse gelsin hiçbir anlamsız söze dayanamazlar ve kendilerine karşı çıkanı geri püskürtmeye kendilerini zorunlu hissederler⁹.

Uysallık : Bu ölçekten düşük puanlar alanlar ise nazik, ne yapacakları belli olan, kişisel çatışmadan kaçan, fiziksel yada dolaylı şiddete tahammülü olmayan kişilerdir⁹.

Kendine Güven – Teslimcilik

Kendine Güven (Assertiveness) : Bu kavram saldırganlık ile yakından ilişkilidir, ancak onun daha uygar bir biçimidir. Bu ölçekten daha yüksek puan alanlar; “güçlü kişilik” olarak ta adlandırılan şeye sahiptir; bağımsızdırlar, baskındırlar ve belki de bir ölçüde, “başkalarını sık boğaz edici” olarak algılanırlar⁹.

Teslimcilik : Alçak gönüllü, çekingen, uysal; kişiler arası ilişkilerde inisiyatif alma eğilimleri yoktur ve belki de kolaylıkla kandırılırlar⁹.

Başarı Tutkusu – Tutkusuzluk

Başarı Tutkusu (Achievement Aorientation) : Hırslı, sıkı, çalışkan, rekabetten hoşlanan kişilerdir; üretkenliğe ve yaratıcılığa çok değer verirler⁹.

Tutkusuzluk : Rekabete dayalı bir çalışmaya yada yaratıcı çalışmaya pek önem vermezler. Çoğu fazla uğraşıp didinmekten hoşlanmayan, sakin, huzurlu ve amaçsız bir yaşamı yeğlerler²⁰.

Riske Girme – İhtiyatlı Olma

Riske Girme (Risk- Taking) : Tehlikeli yaşamaktan hoşlanırlar ve olabilecek zararlı sonuçları pek dikkate almadan ödül arayışı içindedirler. Özellikle; “risk unsurunun yaşama tat kattığına” inanan kumarbazlar olmalıdırlar⁹.

İhtiyatlı Olma : İhtiyatlı olmayı savunanlar yaşamın heyecanlı bir ölçüde feda etme anlamına bile gelse iyi tanımayı, huzur ve güvenliği tercih ederler²⁰.

Materyal ve Yöntem

Araştırma yaşları 18-21 yaş arasında değişen 18 kişilik erkek halkoyuncular ile 18-26 yaşları arasında değişen 20 kişilik bisikletçilerin sahip oldukları seçilmiş psikolojik değerlerini ortaya çıkartmak.

Araştırma Modeli

Araştırmamızda Bilimsel Araştırma Tekniklerinden, Anket Yöntemiyle Bilgi Sağlama Metodu kullanılmıştır. Yapılan anketlerle detaylı bilgiler elde edilmiş, sporcuların birbirleri ile mukayesesi gerçek değerlerle yapılabilmektedir. Yapılan çalışmada sporculara, çalışmaların amacı hakkında bilgi verilerek uygulama istekleri ve motivasyon düzeyleri yükseltilmeye çalışılmıştır.

Genel Metotlar

Sporcular üzerindeki anketler Bodrum Belediyesi Spor tesislerinde ve Kastamonu'da yapılmıştır.

Ölçüm Metotları

Boy-Ağırlık Ölçümü

Deney grubuna ait sporcuları, boyları çıplak ayak ile, ecza tipi boy ölçüm aleti ile ölçülmüştür. Ağırlıkları ise, ecza tipi baskül ile üzerinde sadece şort kalacak şekilde soyunduktan sonra ölçülmüştür. Sporcuların yaşları yıl olarak kaydedilmiştir^{18,10}.

Test Modeli :Kişilik Özellikleri Ölçüm Testi:

Araştırmada kişiliğin dört boyutunu belirleyen 120 adet soru H.J.EYSENCK'in kişilik testleri kullanılmıştır.

Puanlama Yöntemi :

Testlerde verilen 120 soruya 'Evet ' yada 'Hayır' veya kararsız durumda '?' daire içine alınmıştır.

Testin anahtarında yer alan sorularda (+) işareti varsa 'Evet' 1 puan, (-) işareti varsa 'Hayır' 1 puan, '?' soru işareti daire içerisine alınmış ise 0.5 puan verilmiştir.

Kişilik özelliklerini belirleyen aşağıdaki 4 boyut araştırmaya alınmıştır:

- a) Saldırganlık – Uysallık
- b) Kendine güven – Teslimcilik
- c) Başarı tutkusu – Tutkusuzluk
- d) Riske girme – İhtiyatlı olma

Kişilik Özelliklerinin Değerlendirme Tablosu**ORTA**

SALDIRGANLIK 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13	UYSALLIK 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
KENDİNE GÜVEN 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16	TESLİMCİLİK 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
BAŞARI TUTKUSU 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15	TUTKUSUZLUK 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
RİSKE GİRME 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16	İHTİYATLI OLMA 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

İstatistik Metot :

Araştırmada elde edilen verilerin aritmetik ortalaması (x), standart sapması (s), minimal-maksimal değerleri ile bağımsız gruplarda aritmetik ortalamalar arası farka ait (t) testi ve puanlar arasındaki korelasyon katsayısının manidarlığına bakılmıştır. Sonuçlar 0.05 önem seviyesinde olup olmadığı tespit edilmiştir.

İstatistiksel işlemler IBM Pentium II 450 marka bilgisayarda yüklü bulunan SPSS paket programı ile değerlendirilmiştir.

Bulgular**1. Deneklerin Yaş Ölçüm Sonuçları :****Tablo-1 :Deneklerin Yaş Ölçüm Değerleri (Yıl) :**

Değişkenler	N	X	SD	Min-Max	X1-X2	t
Halkoyunları	18	19.44	1.04	18.-21.	6.53	0.063
Bisiklet	20	20.80	2.91	18-26		

P>0.05

Halkoyunları ekibi ve bisiklet takımlarından alınan yaş ölçüm değerleri arasındaki farklar, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır(P> 0.05).Tablo 1'de alınan yaş ölçüm değerlerine göre bisiklet takımının %6.53 değerinde bir artış görülmüştür.

2. Deneklerin Vücut Ağırlığı Ölçüm Sonuçları :

Tablo-2: Vücut Ağırlığı Ölçüm Değerleri : (kg)

Değişkenler	N	X	SD	Min-Max	X1-X2	t
Halkoyunları	18	66.27	6.38	55.00-76.00	3.04	0.326
Bisiklet	20	68.35	6.42	61.00-80.00		

P>0.05

Halkoyunları ekibi ve bisiklet takımlarından alınan vücut ağırlığı ölçüm değerleri arasındaki farklar, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır(P> 0.05).Tablo 2’de alınan vücut ölçüm değerlerine göre bisiklet takımının %3.04’lük bir artış görülmüştür.

3. Deneklerin Boy Ölçüm Sonuçları :

Tablo-3: Boy Uzunlukları Ölçüm Değerleri : (cm)

Değişkenler	N	X	SD	Min-Max	X1-X2	t
Halkoyunları	18	175.33	5.07	166.00-181.00	1.50	0.169
Bisiklet	20	178.00	6.45	171.00-190.00		

P>0.05

Halkoyunları ekibi ve bisiklet takımlarından alınan boy ölçüm değerleri arasındaki farklar, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır(P 0.05). Tablo 3’de alınan boy ölçüm değerlerine göre bisiklet takımının %1.50’lik bir artış tespit edilmiştir.

4. Deneklerin Saldırganlık – Uysallık Ölçüm Sonuçları :

Tablo-4: Deneklerin Saldırganlık – Uysallık Ölçüm Değerleri :

Değişkenler	N	X	SD	Min-Max	X1-X2	t
Halkoyunları	18	14.30	4.30	8.00-21.00	12.10	0.149
Bisiklet	20	16.27	3.93	8.00-21.00		

P>0.05

Halkoyunları ekibi ve bisiklet takımlarından alınan saldırganlık – uysallık ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır (P>0.05) . Tablo 4’de alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları saldırganlık boyutunda bulunmuştur. İki grubun puan ortalamaları arasında %12.10’ luk fark tespit edilmiştir.

5. Deneklerin Kendine Güven - Teslimcilik Ölçüm Sonuçları

Tablo-5: Deneklerin Kendine Güven - Teslimcilik Ölçüm Değerleri

Değişkenler	N	X	SD	Min-Max	X1-X2	t
Halkoyunları	18	14.41	4.14	7.00-21.00	8.33	0.305
Bisiklet	20	15.72	3.60	10.00-22.00		

P>0.05

Halkoyunları ekibi ve bisiklet takımlarından alınan kendine güven – teslimcilik ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır (P>0.05). Tablo 5’te alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları teslimcilik boyutunda bulunmuştur. Bisiklet takımının halkoyunculara göre kendine güven boyutuna daha yakın olduğu görülmüştür. İki grubun puan ortalamaları arasında %8.33 lük fark bulunmuştur.

6. Deneklerin Başarı Tutkusu - Tutkusuzluk Ölçüm Sonuçları :

Tablo-6: Deneklerin Başarı Tutkusu - Tutkusuzluk Ölçüm Değerleri

Değişkenler	N	X	SD	Min-Max	X1-X2	t
Halkoyunları	18	16.75	3.64	11.00-26.00	5.74	0.374
Bisiklet	20	17.77	3.37	12.50-23.00		

P>0.05

Halkoyunları ekibi ve bisiklet takımlarından alınan başarı tutkusu – tutkusuzluk ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır (P>0.05) . Tablo 6’da alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları başarı tutkusu boyutunda bulunmuştur. İki grubun puan ortalamaları arasında %5.74’ lük fark tespit edilmiştir.

7. Deneklerin Riske Girme – İhtiyatlı Olma Ölçüm Sonuçları :

Tablo-7: Deneklerin Riske Girme – İhtiyatlı Olma Ölçüm Değerleri

Değişkenler	N	X	SD	Min-Max	X1-X2	t
Halkoyunları	18	15.52	2.99	12.00-21.00	8.69	0.146
Bisiklet	20	14.17	2.62	10.00-19.00		

P>0.05

Halkoyunları ekibi ve bisiklet takımlarından alınan riske girme – ihtiyatlı olma ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Tablo 7’de alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları ihtiyatlı olma boyutunda bulunmuştur. halkoyuncuların bisikletçilere göre riske girme boyutuna daha yakın olduğu görülmüştür. İki grubun puan ortalamaları arasında %8.69’ luk fark tespit edilmiştir.

Tartışma

Bu çalışmada: 2006 Gençlik merkezleri arası B kategorisi halkoyunları Türkiye Finali’ne katılan 18 – 26 yaş, halkoyunları ekiplerinde bulunan erkek halkoyuncular ile 23 Ağustos 2006 tarihinde İnebolu Afyonkarahisar arsında yapılan zafer yolu bisiklet yol yarışına katılan bisikletçilerin kişilik özellikleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar araştırılmıştır.

Fiziksel (Yaş, Boy, Kilo)

Erkek halkoyuncuların yaş ortalaması $19.44+1.04$, boyları $175.33+5.07$ cm ve vücut ağırlıkları $66.27+6.38$ kg, bisikletçilerin yaş ortalaması $20.80+2.91$, boy ortalaması $178.00+6.45$ cm ve vücut ağırlıkları ortalamaları $68.35+6.42$ kg. olarak bulunmuştur.

Kaya (2006), serbest güreş genç milli takımın yaş ortalaması 18.90 ± 0.91 , boyları 166.45 ± 6.34 cm. ve vücut ağırlıkları 69.94 ± 9.42 kg., grekoromen takımının yaşları 19.20 ± 0.89 yıl, boyları 170.25 ± 7.69 cm. vücut ağırlıkları 73.51 ± 17.48 kg. olarak bulunmuştur¹¹.

Aydos ve Kürçü (1997), 17-18 yaş grubu spor yapan lise öğrencilerinin boylarını 168.82 ± 6.32 cm., vücut ağırlıklarını 66.64 ± 8.55 kg olarak bulmuşlardır³.

Aydos ve Koç (2003), 17-18 yaş grekoromen genç milli takım güreşçilerinin yaş ortalamasını 17.6yıl, boylarını 169.15cm, vücut ağırlıklarını 68.39kg olarak bulmuşlardır⁴.

Kişilik Özellikleri:

Bisiklet ve halkoyunları ekiplerinden alınan saldırganlık – uysallık ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$) . Tablo – 4’de alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları saldırganlık boyutunda bulunmuştur. İki grubun puan ortalamaları arasında %12.10’luk fark bulunmuştur.

Bisiklet ve halkoyunları ekiplerinden alınan kendine güven – teslimcilik ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Tablo – 5’de alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları teslimcilik boyutunda bulunmuştur. Bisikletçilerin halkoyunculara göre kendine güven boyutuna daha yakın olduğu görülmüştür. İki grubun puan ortalamaları arasında %8.33’lük fark bulunmuştur.

Bisiklet ve halkoyunları ekiplerinden alınan başarı tutkusu – tutkusuzluk ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$) . Tablo – 6’da alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları başarı tutkusu boyutunda bulunmuştur. İki grubun puan ortalamaları arasında %5.74’lük fark bulunmuştur.

Bisiklet ve halkoyunları ekiplerinden alınan riske girme – ihtiyatlı olma arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Tablo – 7’de alınan ölçüm değerlerine göre her iki grubun puan ortalamaları ihtiyatlı olma boyutunda bulunmuştur. Halkoyuncuların bisikletçilere göre riske girme boyutuna daha yakın olduğu görülmüştür. İki grubun puan ortalamaları arasında %8.69’luk fark tespit edilmiştir.

Kaya yapmış olduğu bir araştırmada, serbest ve grekoromen genç milli takım güreşçilerinin kendine güvenme boyutunda olduğu görülmüştür. Serbest stil güreşçilerinin ölçüm ortalamaları 15.30 ± 2.93 , grekoromen takımı 16.55 ± 3.29 , serbest stil güreşçiler Grekoromen stil güreşçilerin göre teslimcilik boyutuna yakın olduğu tespit edilmiştir. İki takım arasındaki farklar, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Kendine güvenme boyutunda grekoromen güreşçilerin %7.55’lik üstünlüğü tespit edilmiştir. Genç güreşçilerin kendine güven boyutunda çıkması başarılı olabileceklerini göstermektedir. Milli takım kamplarına seçilmeleri de bunu desteklemektedir¹¹.

Kaya yapmış olduğu araştırmada, serbest güreş genç milli takım güreşçilerinin saldırganlık-uysallık puan ortalaması 14.92 ± 3.46 , grekoromen güreş takımı 16.17 ± 2.96 olduğu görülmüştür. İki takımın ölçüm değerleri arasındaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Grekoromen güreş takımının puan ortalamaları saldırganlık, serbest takımın puan ortalamaları uysallık boyutunda bulunmuştur. İki grubun puan ortalamaları arasında %7.73’lük fark tespit edilmiştir¹¹.

Kaya yapmış olduğu araştırmada, serbest ve grekoromen güreşçilerin puan ortalamaları arasındaki farklar, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Serbest stil güreşçilerin puan ortalamaları 13.05 ± 2.80 , grekoromen takımın 15.02 ± 2.46 olarak tespit edilmiştir. İki takımın puan ortalamaları ihtiyatlı olma boyutunda bulunmuştur. Grekoromen güreşçiler serbest stil güreşçilere oranla daha çok riske girme eğiliminde oldukları tespit edilmiştir. İki takımın puan ortalamaları arasındaki fark %13.11 olduğu görülmüştür¹¹.

Kaya yapmış olduğu bir araştırmada, serbest ve grekoromen güreş genç milli takım güreşçileri Başarı tutkusu-Tutkusuzluk ölçüm değerleri ortalamaları arasındaki farklar, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Serbest stil güreşçilerin puan ortalamaları 18.97 ± 2.84 , grekoromen takımın 18.65 ± 2.46 bulunmuştur. Her iki takımın puan ortalamaları başarı tutkusu olma boyutunda olduğu tespit edilmiştir. İki takım puanları arasındaki fark %1.68 olduğu görülmüştür. İki takım güreşçilerinin milli takım kampına seçilmeleri ve önceki yıllarda uluslar arası müsabakalarda elde ettikleri başarılar test sonuçlarını desteklemektedir¹¹.

Yazıcı serbest ve grekoromen stil genç milli takım güreşçileri üzerinde yapmış olduğu bir araştırmaya katılan serbest ve grekoromen sporcularının kendilerini güvenmek boyutunda olduğu görülmüş serbest stil güreşçiler grekoromen stil güreşçilere göre teslimcilik boyutuna yakın olduğu bulunmuştur. Bu istatistik açıdan önemli bir fark değildir. Çıkan ölçümün neticesi kendine güven boyutunda olması genç güreşçilerin yaptığı işlerde başarılı olacağını göstermektedir. Türkiye genelinde seçilip, ilk üçe girip milli takım kamplarına katılmaları da bunun göstergesidir²⁰.

Yazıcı yapmış olduğu araştırmada genç milli takım sporcularının saldırganlık-uysallık puanları arasındaki fark istatistik açıdan önemli bulunmamıştır. Her iki grubun puan ortalamaları saldırganlık boyutunda çıkmıştır. Serbest stil güreşçilerin grekoromen stil güreşçilere oranla uysallık boyutuna daha yakın olduğu görülmüştür. Bu puan farkı çok küzidir(%1.725)²⁰.

Benzer araştırmada Selçuk Polis Akademisi öğrencilerine uygulanan ankette her iki öğrenci grubunun puan ortalamaları saldırganlık boyutunda çıkmış ve araştırma 0.01 önem seviyesinde bulunmuştur¹⁵.

Yazıcı, genç milli takım sporcular üzerinde yapmış olduğu araştırmada riske girme özelliklerinden serbest ve grekoromen güreşçilerin puan ortalamaları arasındaki fark istatistik açıdan önemli bulunmamıştır. Her iki grubun puan ortalaması genel değerlendirme tablosunda orta değerlere yakın ihtiyatlı olma boyutunda olduğu belirlenmiştir. Serbest stil güreşçilerin grekoromen stil güreşçilere oranla daha çok riske girme eğiliminde olduğu söylenebilir²⁰.

Benzer çalışmada Selçuk Polis Akademisi öğrencilerine uygulanan ankette sporcu olanlar ile sporcu olmayanlar arasında yaptığı çalışmada sporcu olan grubun daha çok ihtiyatlı olduğunu belirtmiştir¹⁵.

Aydos ve Selçuk Ankara Polis Akademisi sporcu olan ve sporcu olmayan öğrencileri üzerinde yapmış oldukları bir araştırmada dışa dönüklük, içe dönüklük boyutunda grupların ortalama puanları arasında istatistik açıdan anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Grupların ortalama puanları ile grafiklerin ortalama değerleri arasında benzerlik gözlenmiştir¹⁶.

Yarışma öncesi Türk halkoyuncuları ve bisikletçilerin bazı kişilik özelliklerinin tespit edilmesi amacıyla yapılan bu çalışma sonunda, elde edilen bulguların değerlendirilerek verimliliğin tespiti ve artırılması açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

1. ARIKAN, Y., Yıldız ve Genç Güreşçilerin Psiko-Sosyal Problemleri ve Depresyon Seviyelerinin İncelenmesi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Doktora tezi, İstanbul, 1995.
2. AŞÇI, F.H., GÖKMEN, H., **Bayan Hentbolcüler de Yarışma Kaygısı**, Başarı, Spor Deneyimi ve Atletik Yeterlilik İlişkisi, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, Cilt.4, Sayı:2, S.39, Haziran, 1995.
3. AYDOS, L., KÜRKCÜ, R., **13-18 Yaş Grubu Spor Yapan ve Yapmayan Orta Öğrenim Gençliğinin Fiziksel ve Fizyolojik Özelliklerinin Karşılaştırılması**, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt.2, Sayı:2, Sayfa:35, Nisan, 1997.
4. AYDOS, L., KOÇ, H., **17-18 Yaş Greko-Romen Genç Milli Takım Güreşçilerine Ait 1997 Avrupa Şampiyonası Öncesi Bazı Fiziksel ve Fizyolojik Parametrelerin Araştırılması**, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt.4, Sayı:2, Sayfa:23-30, 2003.

5. BAŞER, E., **Uygulamalı Spor Psikolojisi**, Bağırhan Yayınmevi, S.25-65, Ankara, 1998.
6. BİNBAŞIOĞLU, C., **Ailede ve Okulda Eğitim Sorunları**, M.E.B. Yayınları: 3222, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 1137, Milli Eğitim Basımevi, S.171, İstanbul, 2000.
7. EKMEKÇİOĞLU, İ., BEKAR, C., KAPLAN, M., **Türk Halk Oyunları**, Esin Yayınmevi, 1. Baskı, Sayfa 20-21, İstanbul, 2001.
8. ERDEM, Ş., PULUR, A., **Doğu Karadeniz Bölgesinde Oynanan Horon Türü Oyunlar Üzerine Bir Araştırma**, Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt :10, No:1, Sayfa 224, Mart, 2002.
9. EYSENC, H.J., WILSON, G., **Kişiliğinizi Tanıyın**, Remzi Kitapevi, 2. Baskı, S. 8-40, İstanbul, 1996.
10. GÜNAY, M., TAMER, K., CİCİOĞLU, İ., **Spor Fizyolojisi ve Performans Ölçümü**, Gazi Kitapevi, I. Baskı, s. 580, Ankara, 2006.
11. KAYA, İ., **Serbest ve Grekoromen Güreş Milli Takım Sporcularının Bazı Fiziksel, Fizyolojik ve Psikolojik Özelliklerinin Karşılaştırılması (17 – 20 Yaş Örneği)**, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sayfa 82 – 84, Ankara, 2006.
12. ÖNGEL, H. B., **Türk Kültür Tarihinde Spor**, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, S. 1, Ankara, 2001.
13. ÖRNEK, S.V., **Türk Halk Bilimi**, T.C. Kültür Bakanlığı, 2. Baskı, Yayın No:1629, Ankara, 2000.
14. ÖZTABAĞ, L., **Spor Psikolojisi**, Türkiye Futbol Federasyonu Teknik Kitaplar Yayınları. .4, S.2, 24, Ankara, 1973.
15. SELÇUK, E., **Ankara Polis Akademisi Öğrencilerinin Bazı Kişilik ve Davranış Özellikleri**, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1999.
16. SELÇUK, E., AYDOS, L., **Ankara Polis Akademisi Sporcu Olan ve Sporcu Olmayan Öğrencilerin Bazı Kişilik ve Davranışlarının Araştırılması**, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt.3, Sayı:1, S.39, Ocak, 1998.
17. ŞENEL, Ö., ATALAY, A.N., ÇOLAKOĞLU, F.F., **Türk Bisikletçilerinin Fiziksel ve Fizyolojik Profilleri**, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Dergisi, Cilt.VIII, Sayı.1, Ocak, 1997.
18. TAMER, K., **Sporla Fiziksel-Fizyolojik Performansın Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi**, Bağırhan Yayınmevi, Geliştirilmiş 2.Baskı, Sayfa:131, 138, Ankara, 2000
19. ULU, E. : **Hüseyin Akbaş Efsanesi**, Ofset 2000 Matbaacılık, Tokat, 1997.
20. YAZICI, M., **Serbest ve Greko-Romen Stil Genç Milli Takımı Güreşçilerinin Bazı Kişilik ve Sosyal Tutumlarının Araştırılması**, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, S.70-73, Ankara, 1999.